

Gynaecologie / obstetrie

Kansbepalende testen

Informatie over kansbepalende testen in de zwangerschap

Aanstaande ouders vragen zich tijdens de zwangerschap af of hun baby wel gezond zal zijn. Gelukkig worden ruim 96% kinderen gezond geboren. Bij een klein aantal kinderen is er echter sprake van een aangeboren afwijking. Aangeboren afwijkingen waarop we kunnen testen zijn: Down syndroom (vroeger ook wel mongooltje genoemd) en neuraalbuisdefect (open rug/open schedel).

In 2004 heeft de overheid besloten om alle zwangerschappen voor te lichten over de nieuwste kansberekende testen.

Wat zijn kansbepalende testen

Het zijn onderzoeken tijdens de zwangerschap die als doel hebben vast te stellen of het ongeboren kind een verhoogde kans heeft op een aangeboren afwijking. Het gaat dus om kansberekening; geen enkele test kan met zekerheid vaststellen of uw kind een aandoening wel of niet heeft.

De informatie die met zulke testen gegeven wordt, is voor sommige aanstaande ouders onvolledig. Sommigen willen om die reden liever geen informatie over prenatale testen. Anderen willen alles weten. Vraag uw verloskundige om meer informatie. Hij/zij zal u hierin verder helpen. Ook zijn er boeken, websites en instanties die u verder kunnen helpen (zie pagina 4).

Wel of niet testen?: maak een keuze

Het feit dat er nu technieken bestaan waarmee aanstaande ouders hun ongeboren kind kunnen laten onderzoeken, plaatst u als toekomstige ouder voor keuzes. Laat u zich wel of niet testen? En zo ja, welke testen wilt u laten doen? En wat doet u als de uitslag van de test niet goed is?

Laat u goed informeren voor u de keuze maakt. Misschien kan onderstaande tabel u hierbij helpen.

De kans op het syndroom van Down

De kans op een kind met het syndroom van Down neemt toe met de leeftijd van de moeder.

Leeftijd moeder	Kans op Downsyndroom
20	1:1528
25	1:1351
30	1: 909
35	1: 384
40	1: 112
45	1: 28

Over welke testen gaat het nu

De meeste testen zijn gericht op het opsporen van een verhoogde kans op het krijgen van een kind met Down-syndroom

- nekplooimeting: echoscopisch onderzoek waarbij de dikte van de huidplooi in de nek van de baby wordt gemeten, bij een zwangerschap van 10 tot 14 weken
- combinatietest/eerste-trimester-screeningtest: deze wordt ook gedaan tussen 10 en 14 weken; de leeftijd van de moeder, de uitslag van het bloedonderzoek en de nekplooimeting bepalen samen de uitslag van de test
- late bloedtest/tripletest: met deze test - welke tussen de 15e en 16e week uitgevoerd wordt - kan naast de kans op Downsyndroom ook de kans op een open rug worden berekend.

De uitslag

De uitslag is een getal dat de kans op een afwijking weergeeft. Voor het syndroom van Down is de grens gelegd bij een kans van 1 op 250.

Een kans van 1 op 250 wil zeggen dat van de 250 zwangere vrouwen er 1 is die een kind met het Downsyndroom heeft en 249 vrouwen hebben dat niet. Is de kans groter is dan 1 : 250, bijvoorbeeld 1 : 175, dan mag er aanvullend onderzoek verricht worden. Dit wordt vergoed door de verzekeraars.

Ouders kiezen voor een test in de hoop een gunstige uitslag te horen. Een goede uitslag stelt gerust. Een verhoogde kans (bijvoorbeeld 1 : 175) brengt niet alleen onrust, maar ook weer nieuwe keuzes met zich mee. Laat je aanvullend onderzoek doen? En wat houdt dat onderzoek in?

Het is raadzaam om van tevoren al goed na te denken over mogelijk te nemen beslissingen in het geval van een ongunstige uitslag. Als de test een verhoogde kans aangeeft, neemt de onzekerheid bij de aanstaande ouders toe, en is het moeilijk om van het vervolgonderzoek af te zien.

Vervolgonderzoek

Alleen met diagnostisch onderzoek, zoals een vlokcentest of een vruchtwaterpunctie, kunt u uitsluitel krijgen. Deze diagnostische testen worden in een centrum voor prenatale diagnostiek uitgevoerd. Dergelijke onderzoeken worden als meer belastend ervaren en verhogen de kans op een miskraam (0,3 tot 0,5%). En als uiteindelijk zo'n diagnostisch onderzoek aangeeft dat er inderdaad sprake is van een aandoening, staat u voor de moeilijke keuze: aanvaarding van de aandoening en u voorbereiden op een leven met een gehandicapt kind, of afbreken van de zwangerschap.

De verloskundige of de gynaecoloog kan meer informatie geven over deze testen.

Wat gaat er aan vooraf

U hebt een verwijzing nodig van de verloskundige, de huisarts of een gynaecoloog. U maakt een afspraak voor een echo bij 11 tot 14 weken zwangerschap en vermeldt hierbij dat het gaat om een nekplooiemeting in combinatie met bloedonderzoek (de combinatie-test).

U krijgt de uitslag wanneer de nekplooiemeting is verricht en het resultaat van het bloedonderzoek bekend is.

Meer informatie

- Verloskundige, huisarts, gynaecoloog
 - Stichting Down Syndroom: www.downsyndroom.nl
 - Vereniging Samenwerkende Ouder- en Patiëntenorganisatie: www.vsop.nl
 - Erfocentrum: www.erfelijkheid.nl; www.zwangernu.nl
 - www.KNOV.nl; kijk bij Thema's/Prenataal Onderzoek
 - Boek: Als 't maar gezond is - Hellen Kooijman
-